
Eurajoki–Lapinjoki-vesistöaluaryhmä

kokous 1/2019

Aika: Tiistai 3.12.2019 klo 14.00–16.20

Paikka: **Euran kunnantalo, valtuustosali**
Sorkkistentie 10, Eura

Läsnä: Johanna Lantto, Elina Liinaharja, Henri Vaarala, Henna Ryömä, Tapio Heikkilä, Markku Haukioja, Kimmo Haapanen, Seppo Varjonen, Aulis Saarinen, Pasi Tuominen, Juhani Vihervuori, Juha Hyvärinen, Matti Jantunen, Lauri Anttila, Ville Kangasniemi, Susanna Roslöf, Minja Vikstén, Anne-Mari Ventelä ja Jarkko Leminen

Muistio

14.00 1. Avaus ja tervehdyssanat

Euran kunnanjohtaja Juha Majalahden ollessa estynyt, avaussanat esitti Jarkko Leminen, joka toimii Euran kunnassa vesihuollon käyttöpäällikkönä.

Eurajoen perkaushankkeen ympäristövaikutukset ja massojen sijoitukset ovat puhututtaneet. Vaasan hallinto-oikeudelta tuli päätös juuri tänään. Hallinto-oikeus kumosi aluehallintoviraston päätöksen eli perkausluvan ja palautti Eurajoen perkaamista ja kalataloudellista kunnostamista koskevan asian aluehallintoviraston uusintakäsittelyyn. Kimmo Haapanen Euran kunnasta totesi, että kunta ei tule valittamaan päätöksestä. Nyt pohditaan, voisiko kevyemmällä perkauksella saavuttaa tulvasuojelulliset tavoitteet.

Euran JVP on hakenut lupaa purkaa puhdistetut jätevedet Eurajokeen. Hakemukseen kohdistui n. 150 muistutusta ja kuusi lausuntoa. AVI:n päätös on tulossa piakkoin. Seppo Varjonen kysyi, onko kunta varautunut siihen, että purkupuutkea ei saakaan sijoittaa Eurajokeen. Jarkko Leminen vastasi, että muita suunnitelmia ei ole tehty. Jätevedenpuhdistamoon on investoitu huomattavasti ja toimintaa on saatu luotettavammaksi.

Kuninkaanmännyn vedenottamohankkeella on tarkoitus turvata Etelä-Satakunnan ja Laitilan alueen vesihuoltoa. Tukkuvesiyhtiö on perustettu usean kunnan toimesta. Yhtiö on tehnyt kuuden kuukauden mittaisen koepumppauksen ja hakenut vedenottolupaa. Suunnitteilla on myös pidempi koepumppausjakso. Alueella on haettu ELY:ltä rahoitusta hankkeelle, jolla saataisiin lisää tietoa pohjavesialueesta ja sen vesivarannoista.

Juhani Vihervuori kertoi, että Jujo Thermal on lopettanut marraskuussa bisfenoli A:n käytön. Olisi kiinnostavaa kuulla, millä Jujo Thermal on korvannut bisfenoli A:n käytön.

2. Satakunnan vesistöneuvonta -hanke

Lauri Anttila Pyhäjärvi-instituutista esitteli Satakunnan vesistöneuvonta -hanketta, joka on Pyhäjärvi-instituutin ja Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry:n yhteishanke. Hankkeen tarkoituksena on vahvistaa ja edistää konkreettisesti vesistökuunnostusneuvontaa ja -verkostoja Satakunnan alueella.

Hankkeen kohderyhmät ovat Satakunnan alueen yhdistykset ja muut vesiensuojelusta kiinnostuneet paikalliset toimijat. Hanke on rahoitettu ympäristöministeriön vesien- ja merenhoidon avustuksista ja se toteutetaan vuosina 2019-2020. Lauri Anttila kannusti ryhmäläisiä olemaan rohkeasti yhteydessä heihin hankeideoiden tiimoilta. Hankkeesta on

mahdollista saada neuvontaa konkreettisiin kunnostustoimiin ja kunnostushankemuksiin liittyen.

Eurajoen vesiensuojeluyhdistyksen kanssa yhteistyössä on suunnitteilla vaelluskalaseminaari 19.5.2020. Poriin on myös suunniteltu vesi-iltaa. Johanna Lantto kommentoi, että tapahtuman voisi pitää Kokemäenjoen vesivisioviikolla maalishuhtikuun vaihteessa.

Esitys liitteenä 1.

3. Pyhäjärvi-työn ajankohtaiset kuulumiset

Anne-Mari Ventelä Pyhäjärvi-instituutista esitteli Pyhäjärvi-työn ajankohtaisia asioita.

Reaaliaikaisia vedenlaatutietoja löytää netistä osoitteesta:

<http://www2.ymparisto.fi/i2/vesimittari/> (löytyy googlesta esimerkiksi hakusanoilla vesimittari + ely). Fosforia ei mitata automaattimittareilla, mutta saatavilla on kiintoaine-, typpi- ja virtaamatietoja.

Seppo Varjonen kommentoi, että Pyhäjärven tilanne on haastava, kun syksy on ollut sateinen ja järveä säännöstellään. Hän sanoi olevansa sitä mieltä, että Pyhäjärven säännöstelyohjeet ovat vanhentuneet, mikä aiheuttaa ongelmia sekä järvelle että Eurajoelle. Anne-Mari kertoi, että aiheen tiimoilta on koottu työryhmä, jossa on eri sidosryhmiä. Asia on hyvin monimutkainen. Pyhäjärvi-instituutti on suunnitellut rahoituksen hakemista hydrologiseen kokonaistarkasteluun, jossa olisivat mukana myös pohjavedet. Seppo Varjonen kommentoi vielä, että mikäli säännöstelyohjeita tai -lupaa lähdetään muuttamaan, niin siinä tulisi olla joustavuutta. Anne-Marin mukaan nykyinen reaaliaikainen seuranta ja kaukokäyttö luovat mahdollisuudet siihen.

Pyhäjärven tila putosi syksyllä 2019 valmistuneessa pintavesien ekologisen tilan luokittelussa hyvästä tyydyttävään. Pyhäjärvi-instituutti kertoi eriävän mielipiteensä Pyhäjärven luokittelun osalta.

Tanakka-hankkeessa haetaan uusia malleja hoitokalastukseen. Esimerkiksi Köyliönjärven hoitokalastus voisi lähteä kehittymään näin. Turajärvellä ei saa nuotata, vaan siellä pitää pyytää rysillä. Turajärven hoitokalastus toteutuu keväällä 2020.

Esitys liitteenä 2.

4. Eurajoki-Köyliönjoki-työn ajankohtaiset kuulumiset

Henri Vaarala Pyhäjärvi-instituutista kertoi jokiohjelmasta, joka toimii Eurajoen vesistöalueen alaosassa. Jokiohjelman tärkein toimenpide on ulkoisen kuormituksen vähentäminen. Vesiensuojelutoimenpiteiden lisäksi pureudutaan maan kasvukunnon parantamiseen.

Rakennekalkitushankkeessa pilotoidaan rakennekalkkia kahdella pilottialueella. Pasi Tuominen kysyi, onko pilottialueilla suo- ja metsäalueita. Toisella ei ole lainkaan metsiä tai soita. Toisella on, mutta sielläkin vesien laatua mitataan sekä ennen toimenpiteitä että niiden jälkeen. Maanviljelijöiden suunnasta suhtautuminen rakennekalkituskokeiluun on ollut erittäin positiivista ja viljelijöitä on ollut helppo saada mukaan kokeiluun. Rakennekalkki parantaa sekä kasvukuntoa että vesien tilaa.

Kimmo Haapanen totesi, että Ruukinpuiston Myllysilta on huonokuntoinen ja sitä aletaan luultavasti remontoida pian. Sillan yläpuolella on taimenen kutupaikka.

Esitys liitteenä 3.

5. Köyliönjärvi-työn kuulumiset

Henna Ryömä Pyhäjärvi-instituutista esitteli Köyliönjärven ajankohtaisia asioita. HOLA LAKE -hanke on päättymässä vuoden 2019 lopussa. Hankkeessa laaditut materiaalit laitetaan PJI:n Köyliönjärvi-sivulle http://www.pyhajarvi-instituutti.fi/default20.asp?active_page_id=221

Esitys liitteenä 4.

6. Lapijoki-työn ajankohtaiset kuulumiset

Lauri Anttila kertoi Lapijoki-työstä. Joella on tehty viime vuosina kalataloudellisia selvityksiä. Vedenlaadulliset tekijät eivät vaikuttaisi olevan merkittävä kalalajistoa rajoittava tekijä. Virtavesikunnostuksilla Lapinjoesta olisi mahdollista saada merkittävä vaelluskalavesistö.

Juha Hyvärinen kysyi, miksei Alinenkoskessa ei ole taimenia? Alapuolella on 75 cm:n nousueste, mutta se voisi kyllä olla kalan noustavissa. Yksi syy voisi olla se, että Alinenkoskessa ei oikein näytä olevan kutusoraikkoja. Joen pH ei vaikuttaisi rajoittavan taimenta.

Esitys liitteenä 5.

7. Suojeluyhdistysten ja hankkeiden ajankohtaiset kuulumiset

Juhani Vihervuori kertoi, että Narvijärven vesi on pysynyt kirkkaana. Lyhyellä jaksolla ennen viime juhannusta oli levähavaintoja. Vedenkorkeudet ovat hiukan matalat välillä ja pohjapato voisi kaivata kunnostusta. Vesi ei nouse pelloille juuri missään, mutta alimmat vedenkorkeudet haittaavat virkistyskäyttöä. Niittoa on tehty edelleen Pyhäjärvi-instituutin suunnitelmien mukaa.

Anne-Mari Ventelä muistutti, että siian istuttaminen on vesikirpuille vaarallista, sillä siiat syövät eläinplanktonia.

Aulis Saarinen kertoi, että Turajärven näkösyvyys oli alle metrin koko kesän. Syksyyn mennessä näkösyvyys kirkastui 1,5 metriin. Levää ei ollut kesällä 2019.

Seppo Varjonen, Eurajoen vesiensuojeluyhdistyksen puheenjohtaja esitteli Eurajoen evsy.fi -sivuston, joka on juuri avattu. Yhdistys on nuori, mutta aktiivinen. Eurajoki-foorumin Facebook-sivuilla on jo 1000 seuraajaa. Yhdistys on järjestänyt talkoita Mäkelän uimarannassa Kiukaisissa yhdessä paikallisen kyläyhdistyksen kanssa. Uimarannalle on hankittu välineitä ja rantaa on ruopattu.

Yhteistyössä Euran kunnan kanssa pidettiin jokisiivoustalkoita kesällä 2019.

Kakkerinsuon ennallistaminen ja Eurajoen happamuuspiikkien torjuntatyö on alkanut. Talkoot pidettiin 23.11. (käsipatotalkoot) yhteistyössä Metsähallituksen kanssa. Padoilla pyritään vähentämään veden virtaamista pois suoalueelta, sillä soilta tulevat vedet ovat happamia ja humuspitoisia. Tällä vähennetään happamuuspiikkejä. Samalla saadaan ennallistettua suoekosysteemiä.

Tänä vuonna on pyritty edesauttamaan virtavesikunnostusta Eurajoen alueella. Yhteistyössä ELY:n ja PJI:n kanssa on oltu kunnostamassa kutusoraikkoja. Pappilankosken kalatietä kunnostettiin ELYn kanssa viime heinäkuussa.

EVSY on laatinut lehdistötiedotteen siitä, että yhdistys ei kannata Euran JVP:n purkuputken sijoittamista jatkossakin Eurajokeen. AVI on saanut asian käsiteltäväksi tammikuussa ja sen päätöstä odotellaan lähiaikoina.

8. Mahdolliset muut asiat

Kesäkuun toisella viikolla järjestetään Joensuussa vesistökuunnostuspäivät. Vesistökuunnostusverkoston talvipäivät järjestetään Turussa 11.2.2020.

9. Seuraava kokous

Seuraava kokous (Säkylässä tai Kauttualla?) järjestetään touko-kesäkuussa myöhemmin sovittavana päivänä. Ideoita seuraavien kokouksien teemoiksi voisivat olla esim. säännöstely (J-P Triipponen kertomaan) ja metsätalouden kuormitus. Aiheita voi myös ehdottaa Johanna Lantolle.

Muistion laati Johanna Lantto